

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **Ing. M. S.**, zastoupeného JUDr. Václavem Sedlářem, advokátem se sídlem Údolní 5, Brno, proti žalovanému: **Česká republika - Hasičský záchranný sbor České republiky, ředitel Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje**, Zubatého 1, Brno, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2007, č. j. HSBM-31-9-253/1-PR-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2007, č. j. 31 Ca 123/2007 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ředitele Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje ze dne 15. 5. 2007, č. j. HSBM-31-9-253/1-PR-2007. Žalovaný tímto rozhodnutím potvrdil rozhodnutí ředitelky Kanceláře krajského ředitele HZS Jihomoravského kraje ze dne 29. 1. 2007, č. j. HSBM-19-550/1-PP-2007, jímž byla žalobci na základě ust. § 224 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), započtena doba rozhodná pro výsluhový příspěvek a pro odchodné v délce 5 let a 121 dnů. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Pracovní smlouva ze dne 31. 1. 1986 založila ke dni 1. 2. 1986 pracovní poměr stěžovatele u Institutu civilní ochrany ČR (dále jen „ICO ČR“), resp. u štábu civilní ochrany Jihomoravského kraje. ICO ČR byl organizační složkou Ministerstva obrany, které bylo pověřeno výkonem státní správy v oblasti civilní ochrany. V ICO ČR mohli být zaměstnání jak vojáci z povolání, tak i civilní, občanští zaměstnanci Ministerstva obrany.

V souvislosti s přechodem výkonu státní správy na úseku civilní ochrany z Ministerstva obrany na Ministerstvo vnitra byl pracovní poměr stěžovatele ke dni 1. 1. 2001 delimitován na Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“). Dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 1. 2001 byl stěžovatel zařazen na druh práce č. 33.9.01, technický pracovník, s místem výkonu práce ve Školícím středisku Tišnov. Pracovní poměr stěžovatele k HZS ČR byl následně ukončen ke dni 31. 8. 2001, a rozhodnutím ředitele HZS Jihomoravského kraje č. j. HSBM-29/9-17/0/PPS-2001, ze dne 28. 8. 2001, byl stěžovatel ke dni 1. 9. 2001 na základě své žádosti přijat do služebního poměru příslušníka HZS ČR. Po ukončení služebního poměru ke dni 31. 12. 2006 byla stěžovateli rozhodnutím ředitelky Kanceláře krajského ředitele HZS Jihomoravského kraje ze dne 29. 1. 2007, č. j. HSBM-19-550/1-PP-2007, započtena doba rozhodná pro výsluhový příspěvek a odchodné v délce 5 let a 121 dnů.

Krajský soud předeslal, že výsluhové nároky přísluší pouze zaměstnancům státu v kvalifikovaném pracovním poměru, který zákon označuje jako služební poměr. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl občanským zaměstnancem ICO ČR, neměl nárok na výsluhový příspěvek nebo odchodné, který náleží toliko vojákům z povolání. Soud má dále za to, že stěžovatel se nestal příslušníkem HZS ČR ve smyslu zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, či zákona 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 238/2000 Sb.“), delimitací ani následně uzavřenou dohodou o změně pracovního poměru, nýbrž teprve rozhodnutím ředitele HZS Jihomoravského kraje č. j. HSBM-29/9-17/0/PPS-2001, ze dne 28. 8. 2001. Soud poznamenal, že každý zaměstnanec HZS ČR není současně jeho příslušníkem. To vyplývá z ust. § 3 zákona č. 238/2000 Sb., podle něhož úkoly hasičského záchranného sboru plní jak příslušníci hasičského záchranného sboru ve služebním poměru, tak občanští zaměstnanci hasičského záchranného sboru v pracovním poměru.

Soud tedy dospěl k závěru, že pro stanovení výsluhového příplatku a odchodného není rozhodný charakter vykonávané práce, nýbrž splnění formálních podmínek služebního poměru příslušníků HZS ČR. Stěžovateli tudíž nevznikly výsluhové nároky za dobu, kdy byl občanským zaměstnancem ICO ČR a následně HZS ČR.

Podle soudu stěžovatel nemůže namítat diskriminaci, pokud se dobrovolně rozhodl nestát se příslušníkem ozbrojeného sboru – Armády ČR, ale pracoval zde jako občanský zaměstnanec. Tím si zvolil režim, kterým se jeho pracovní poměr řídil, včetně nároků po odchodu ze zaměstnání. Bylo by diskriminační, pokud by výsluhové příspěvky a odchodné nebyly přiznány osobám, které byly v důsledku delimitace nuceně převedeny ze služebního poměru u Armády ČR k HZS ČR. Diskriminace se však v žádném případě nemůže týkat občanských zaměstnanců, kterým výsluhové nároky vůbec nevznikly.

Krajský soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V podané kasační stížnosti stěžovatel namítl, že jeho pracovní poměr k ICO ČR nebyl ukončen ke dni 31. 12. 2000, ale byl delimitován na HZS ČR. Stěžovatel má za to, že HZS ČR je nástupnickou organizací nejen pro zaměstnance hasičských záchranných sborů okresů, měst Plzeň, Praha, Brno a Ostrava, ale i pro zaměstnance oddělení civilní ochrany okresů a zaměstnance civilní ochrany pod Ministerstvem obrany. Tato skutečnost vyplývá i z dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 1. 2001, a následného postupu zaměstnavatele.

Z uvedeného stěžovatel dovodil, že ke dni 1. 1. 2001 byli všichni zaměstnanci shora uvedených sborů převedeni do služebního poměru v souladu s § 21 odst. 1 zákona č. 238/2000 Sb., přičemž jediným zákonným předpokladem pro vznik tohoto služebního poměru byla existence pracovního poměru k HZS ČR ke dni 1. 1. 2001, což stěžovatel splňoval. Ust. § 21 odst. 3 zákona č. 238/2000 Sb. při vymezení doby rozhodné pro přiznání nároků vyplývajících ze služebního poměru nerozlišuje, ze které organizace byli příslušníci k HZS ČR ke dni 1. 1. 2001 převedeni. Stěžovatel proto trvá na tom, že do doby rozhodné pro výluhové nároky měla být započtena i doba pracovního poměru v organizacích, jejichž právním nástupcem byl HZS ČR. Výklad krajského soudu, že § 21 odst. 3 zákona č. 238/2000 Sb. se nevztahuje na příslušníky HZS ČR, kteří byli delimitováni za zařízení civilní ochrany, je v rozporu s ústavními principy České republiky, neboť vede k diskriminaci této skupiny příslušníků HZS ČR. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že podle pracovní smlouvy byl stěžovatel v době před 1. 1. 2001 občanským zaměstnancem ICO ČR bez zvláštních podmínek pracovního poměru stanovených zvláštními předpisy. Delimitací nedošlo k žádnému zásahu do jeho práv a zájmů, jež by mu mohl způsobit újmu. Jednalo se pouze o změnu subjektu na straně zaměstnavatele bez jakýchkoli dalších změn v jeho pracovním poměru. Ke dni 1. 9. 2001 byl stěžovatel přijat do služebního poměru na vlastní žádost. Žalovaný poznamenal, že přijetí do služebního poměru nesouviselo s provedenou delimitací. Náзор stěžovatele, že všichni zaměstnanci Hasičských záchranných sborů okresů, zaměstnanci civilní ochrany okresů a zaměstnanci civilní ochrany pod Ministerstvem obrany byli ke dni 1. 1. 2001 převedeni do služebního poměru, je mylný. V době před 1. 1. 2001 plnili některé úkoly v HZS ČR kromě jeho příslušníků taktéž zaměstnanci ve smyslu § 58 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., na které se nevztahovaly odchylky od zákoníku práce, nepříslušel jim stejnokroj a hodnosti. Vzhledem k tomu, že tito zaměstnanci HZS ČR nebyli jeho příslušníky, nevztahovalo se na ně ust. § 21 odst. 1 zákona č. 238/2000 Sb., a nebyli proto k 1. 1. 2001 považováni za příslušníky ve služebním poměru. Žalovaný zdůraznil, že rozhodujícím kritériem pro vznik služebního poměru ke dni 1. 1. 2001 byla existence pracovního poměru příslušníka HZS ČR, tedy zvláštního pracovního poměru ve smyslu Části třetí zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Doba trvání pracovního poměru u ICO ČR tak nemůže být dobou rozhodnou pro výluhové nároky stěžovatele podle zákona č. 238/2000 Sb., potažmo podle § 224

zákona č. 361/2003 Sb. Uvedené právní předpisy neumožňují rozšířit okruh subjektů, na který se vztahují, o bývalé zaměstnance organizace v rezortu Ministerstva obrany ČR. Podle žalovaného se tedy nejednalo o diskriminaci stěžovatele. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Z argumentace stěžovatele vyplývá, že rozsudek krajského soudu napadl z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy kvůli nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Toto spatřuje v chybném stanovení doby rozhodné pro výsluhové nároky.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Vzhledem k tomu, že skutkový základ rozsudku krajského soudu nebyl mezi účastníky sporný a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti.

Ust. § 224 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb. stanoví, že do doby rozhodné pro výsluhové nároky se započtou doby, po které trval služební poměr podle zvláštních právních předpisů na území České republiky, včetně doby trvání služebních poměrů na území československého státu do 31. prosince 1992, do nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle odstavce 3 tohoto ustanovení se do doby rozhodné pro výsluhové nároky započtou též doby pracovního poměru, které se podle zvláštních právních předpisů posuzují jako doby služebního poměru. Zákon zde odkazuje na § 21 odst. 3 zákon č. 238/2000 Sb.

Zásadní otázkou v projednávané věci je, zda lze dobu pracovněprávního vztahu stěžovatele u Institutu civilní ochrany ČR a následně u Hasičského záchranného sboru ČR do 31. 8. 2001 považovat na základě § 224 odst. 2 a 3 zákona č. 361/2003 Sb. za dobu služebního poměru, případně za dobu pracovního poměru, která se jako doba služebního poměru posuzuje podle zvláštních právních předpisů.

Nejvyšší správní soud předně zjistil, že pracovní smlouva založila pracovní poměr stěžovatele řídicí se zákonem č. 65/1965 Sb., zákoníkem práce. Stěžovatel byl tedy občanským zaměstnancem ICO ČR, nikoli vojákem z povolání ve služebním poměru. Za dobu tohoto zaměstnání mu proto nepřísluší výsluhové nároky podle § 224 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb.

Co se týče doby zaměstnání u HZS ČR do 31. 8. 2001, lze konstatovat následující. V souvislosti s delimitací došlo k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů z Ministerstva obrany na Ministerstvo vnitra, resp. na HZS ČR. Tato změna na straně zaměstnavatele se však nikterak nedotkla samotného charakteru pracovněprávního vztahu stěžovatele. Pracovní poměr občanského zaměstnance se tedy nezměnil na služební poměr příslušníka HZS ČR. Základní podmínkou pro vznik služebního poměru podle § 21 odst. 1 zákona č. 238/2000 Sb. totiž nebyl pracovní poměr k HZS ČR ke dni 1. 1. 2001, jak se stěžovatel mylně domníval, nýbrž zvláštní pracovní poměr příslušníka, na který se vztahovala úprava odchylná od zákoníku práce obsažená v části třetí zákona č. 133/1985

Sb., účinná do 31. 12. 2000. To dokládá i fakt, že občanští zaměstnanci, kteří před 1. 1. 2001 vykonávali v HZS ČR některé administrativní a pomocné činnosti na základě § 58 zákona č. 133/1985 Sb., se ani po účinnosti zákona č. 238/2000 Sb. nestali příslušníky ve služebním poměru, a nadále plní úkoly hasičského záchranného sboru v pracovním poměru uzavřeném podle zákoníku práce.

Občanští zaměstnanci civilní ochrany okresů a občanští zaměstnanci civilní ochrany Ministerstva obrany se tedy nemohli stát příslušníky HZS ČR pouze na základě změny zaměstnavatele. Nejvyšší správní soud zde poznamenává, že stěžovatel byl do služebního poměru přijat teprve ke dni 1. 9. 2001 na vlastní žádost. Z uvedeného vyplývá, že dobu pracovního poměru stěžovatele u HZS ČR do 31. 8. 2001 nelze posoudit jako dobu služebního poměru podle § 224 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., neboť § 21 odst. 3 zákona č. 238/2000 Sb. se na stěžovatele nevztahuje.

Nejvyšší správní soud tak přisvědčil krajskému soudu, že dobu pracovněprávního vztahu k Institutu civilní ochrany ČR a Hasičskému záchrannému sboru ČR do 31. 8. 2001 nelze stěžovateli započít do doby rozhodné pro výsluhové nároky podle § 224 zákona č. 361/2003 Sb.

Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožnil se závěrem krajského soudu, že nelze považovat za diskriminaci, jestliže se § 21 odst. 3 zákona č. 238/2000 Sb. nevztahuje na občanské zaměstnance civilní ochrany, kteří se v řízení delimitace stali zaměstnanci HZS ČR. Výsluhový příspěvek a odchodné patří mezi dávky, na které vzniká nárok právě v důsledku plnění speciálních povinností příslušníka HZS ČR. Na tyto dávky tedy nemohl vzniknout nárok občanským zaměstnancům pouze na základě změny zaměstnavatele bez toho, že by plnili speciální povinnosti vyplývající ze služebního poměru či pracovního poměru příslušníka upraveného v části třetí zákona č. 133/1985 Sb., účinné do 31. 12. 2000. Ustanovení § 21 odst. 3 zákona č. 238/2000 Sb. proto nevede k nedůvodnému znevýhodnění občanských zaměstnanců delimitovaných k HZS ČR.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí nezákonností z důvodu tvrzeného stěžovatelem podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady dle ust. § 103 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. června 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu